

שגיאה אלנקוה: פינה, ספרי 'עתון 77'
2011, 77 עמ'

"כאמור מעולם לא טעמתי אפרסמון / כלומר כמו אקמול או פרוזק, את הוא בני אותה משפחה. / עייף מאוד. / קיוויתי שאולי את כמו העייפות. / היא ממשפחה שונה מתיבת פנדורה, אקמול, ואפרסמון. / לכאורה הם מאותה משפחה, אך למעשה / לו עייפות היתה גלולה, היתה מכילה ארוחה שלמה עם כל הטעמים בתוכה. / לו עייפות היתה אפרסמון הרי היתה חיים והאפרסמון היה חיים. / כלומר היא ממשפחת הפועלים. אלו שמשנים. / ועתה - למיטה" ('פנייה בפייסבוק' עמ' 45).

ההשוואה בין פרי למשכך כאבים או כדור לשיפור מצב הרוח ניתנת בשורות שיר של משורר בשל בכתיבתו, אף שזהו ספרו השני. יפה כיצד תפר בעיני רוחו חוטים המקשרים תזונה כתוספת לבטן רעבה, כמו פתרון יעיל לכאורה למצב גופני; בהפשטת המילים לשורות של נפשיות הנמרטת כנוצות מעוף. כמה עייפות אני חש כי יש בשרירי של הכותב, כמו קיפל אותם בנייר והוא מבקש להשליכם לפח האשפה של הביולוגיה. הפתרון שהוא מוצא בדרכו הוא להתכסות בפוך, להניח כרית על ראשו ולהירדם: ואין אפרסמון, ולא אקמול, ולא פרוזק, רק חלומות שינועו כגלגלי שיניים בשעון הפיזי של החיים. "באקוריום אנטי מים. מרוב שאין לי / מילים, אני צווח. צווחות ועירות. / צווח בלי קול. צווחה שהיא אנטי מילה. / צווחה שאין לה פירוש במילון. / גם לא ידוע כיצד משתמשים בה" (עמ' 30).

שתיקת הדגים בזוכית הריקה, מובילה אותי לאמבטיית הקרפיונים שמילאו השכנים בילדותי, לפני החגים, שבמימיה שטו הדגים בטרם יקופד ראשם ויהפכו לקציצות מתוקות לא עלינו. ילדי השכנים היו באים ומתקלחים מעל ברו המים עם פחית מחוררת שקראנו לה טוש. כמו הזעקה בציוורו של מונק אני קורא את הגרון הניחר של שגיאה אלנקוה, כשמיתרי הקול מעיפים צווחות ועירות אל חלל השקט. משורר הכאב מבקש לפלוט הברות פשוטות שאולי יהפכו למילים מדוברות, מילים שיבחרו את המתחולל מתחת לסרעפת העצבנית. אבל עוצמת הלחישה כגודל הצעקה נבלעת בגורת הלוע והלשון, ומשתנקת כמפלט של אופנוע שאינו מתניע. והוא נשאר בחניית הדרך, כי אין למשורר כלים לתקן את מה שטעון תיקון בקרביים.

שירתו של שגיאה אלנקוה ישירה, נוקבת כמו מכשיר לייזר רפואי. הוא מפיץ ומשוטט בגוף

שגיאה אלנקוה
פְּנֵה
יומן שירה

לצלם תמונה פנימית של מה שמתחולל באיברים
בבית-החרושת של האדם.

הוא, עטוף בטלית, קורא את תפילת השחר, כורך את רצועות התפילין על ידו ומקדש. נושא תפילה ואז מתוך הכוונה פנימית הוא קורא לאלוהים בין הצוקים במצרים - אלוהים תן לי רק היום להדליק את השמש. אני מבטיח שלא אכבה אותה. אבל השמש כמנהגה היומיומי עולה מבין הצוקים ופותחת בזוהר ענק, ומטוס הרקולס של חיל האוויר נוחת בשדה תעופה מאולתר.

השימוש שעושה יפתח בן אהרון בחומרי הגלם של הטבע כמטבע לשוני הוא מרגש. הוא אינו מדלג על האדמה, על האבק והאבנים, על ממד הזמן. עומד אל מול נוף העין ומתבונן בהפשטה שגם צלם המוח אינו מדייק. כמו המילים החזקות המיטיבות לתאר מצב דומם או תזווה בתוך הגלקסיה, השילוב של סכין הגילוף המתזו שבבים של אש, תוך השוואה לתחתיות המוח כזיכרון או לחלופין - שכחה, היא וירטואוזיות, שרק אומן משופשף יכול להגיע לקוקדיה.

אלוהים תן לי רק היום להדליק את השמש

יפתח בן אהרון: **אמן האש**, הוצאת
הקיבוץ המאוחד 2011, 61 עמ'

שְׁתִּי שְׁמֵשׁוֹת דְּבָרוֹ אֵלַי בְּשָׁנְתִּי
וְאֲנִי עֲמַדְתִּי עַל אֶבֶן
וּבְשֵׁתִי יָדִי אֲחֹזֵתִי אֶת הַשָּׁמַיִם
לְבַל יִפֹּל הָאוֹר.

אֲחַר כֵּךְ בָּאוּ הַקּוֹלוֹת
וּמִמְזוֹרַח עֲלֵתָה שְׁמֵשׁ בְּקֶשֶׁת הַבְּקָר
וּמִתּוֹךְ הַמַּעֲרָב צָלְלָה שְׁמֵשׁ
לְהֵאִיר בְּקֶשֶׁת חֲצוֹת,

וְאֲנִי עֲמַדְתִּי עַל גֹּל
וּבְשֵׁתִי יָדִי סוֹבְבֹתִי אֶת הַגִּלְגָּל הַגְּדוֹל
לְבַל תִּפֹּל הָאֵשׁ אֶל הַיָּם
לְבַל יָדֵם הָאוֹר.
(עמוד 13 'גלגל שמשות')

חויית הקריאת בספרו של יפתח בן אהרון עוררה בי זיכרון של סיפור שסיפר לי אבי, ש בשנת 1973, במלחמת יום הכיפורים, הופיע בפני חיילים באזור פאיד בגזרה המערבית של תעלת סואץ.

השיר 'גלגל השמשות' מתאר שמשות המדברות אל המשורר בשנתו, אחיזתן בידיו, זריחתן ושקיעתן, תוך ניסיון הרקולסי לתפוס את השמש בטרם תימלט מציפורניו אל הרי החושך.

אבי בחרדת קודש תיאר לי סיטואציה דומה: פאיד, עשן של מלחמה, ובין החושך לשקיעה

פָּרַח
וְרָד אֹר
אָדָם
בְּמִלָּה הַבּוֹעֵרֶת
בְּתוֹךְ צֶלֶב
לְבִי
הַקּוֹדֵר

יְרֵדְתִּי
לְגַעַת בְּאֶבֶן
בְּבוֹר
אֶבֶן שׁוֹטְטֵת
אוֹר
מִהֶבְהָה

לֵב.

(עמוד 26)

השיר פותח בשושן לוהט וקוצני. לכאורה מתעוררת ציפייה לרומנטיקה, אבל ביד מכוונת נושא אותנו הכותב לפעמון הצלילה של לבו הקודר. אמנם אור, אך בכסות החשכה שעטה על גופו. גם הירידה אל אבן בתחתית היא אופטימיות זהירה של גחלילית באפלה, נקודת אור להניס את החושך הפנימי, ולשוטט כמו גמד המדליק פנסים. ושוב לחייך אל אמא טבע במחזור הלילה של חיינו.

אבי אליאט

יפתח בן אהרון
אמן האש